

PRITARTA
Raseinių rajono savivaldybės tarybos
2020 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr.
TS-117

**RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. kovo 10 d.

MŪSŲ VERTYBĖS

Savo veiklą grindžiame vertybėmis, kurios geriausiai reprezentuoja mūsų profesinį požiūrį į darbą ir vykdomą misiją.

PROFESIONALUMAS

Pasitelkę gerąją praktiką, nuolat tobulėjame, priimame objektyvius sprendimus ir kuriame kokybišką rezultatą.

ATSAKINGUMAS

Dirbame sąžiningai, esame atsakingi už savo tarnybos rezultatus.

BENDRADARBIAVIMAS

Veikdami kartu, puoselėdami pagarba ir pasitikėjimu grįstus santykius su suinteresuotomis šalimis, siekiame bendro tikslo.

NOVATORIŠKUMAS

Esame smalsūs ir drąsūs ieškodami, atrasdami, išbandydami ir pritaikydami.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – subjektas prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vykdydama šią veiklą, prioritetus teikia finansų valdymui, turto naudojimui, kontrolės priežiūrai, vertinimui ir tobulinimui.

Tarnybos veiklos teisinį pagrindą nustato Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1999 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota 1985 m. spalio 15 d. Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.

I. KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS FUNKCIJOS

✓ atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;

✓ kiekvienais metais iki liepos 15 dienos parengia ir reglamente nustatyta tvarka pateikia Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio;

✓ rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas;

✓ rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms;

✓ rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

✓ nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo

rezultatų;

✓ bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, Lietuvos Respublikos audito institucijomis, įstaigomis, įmonėmis bei Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriumi.

Atlikdama auditus, Tarnyba savo veikloje vadovaujasi:

✓ Tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais, Valstybės kontrolės patvirtintomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

✓ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

✓ Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.raseiniai.lt. Tarnybos atlikto Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito duomenys teikiami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei jos nustatyta forma ir terminais.

II. TARNYBOS VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

Siekiant užtikrinti Tarnybai teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą ir tinkamą darbo organizavimą, kiekvienais metais rengiamas ir nustatyta tvarka derinamas bei tvirtinimas Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas, kuriame pateikiami planuojami atlikti auditai, kontrolės funkcijos ir kita veikla, tarnautojams paskirstomos užduotys, numatomi įvykdymo terminai.

Ataskaitiniais metais Tarnybos veikla buvo vykdoma pagal savivaldybės kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. OV-13 patvirtintą 2019 metų veiklos planą, kuriame numatyti Tarnybos specialiosios ir bendrosios veiklos uždaviniai. Planas suderintas su Raseinių rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu. Tarnybos 2019 metų veikla buvo suplanuota ir vykdoma taip, kad užtikrintų prioritetinių užduočių - Išvados dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams parengimą ir pateikimą Savivaldybės tarybai. Vykdydama veiklos plane numatytas užduotis specialiojoje veiklos srityje ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyba atliko savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius (teisėtumo) auditus:

✓ 2019 m. liepos 10 d. buvo baigtas Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo finansinis auditas, kurio procedūros buvo atliekamos nuo 2018 m. rugsėjo 6 d. ir apėmė visus Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektus;

✓ 2019 m. spalio 18 d. buvo pradėtas Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo finansinis auditas, kuris numatytas baigti 2020 m. liepos 15 d.

Tarnybos 2019 metų veiklos plane numatyti bendrosios veiklos uždaviniai susiję su Tarnybos, kaip biudžetinės įstaigos, funkcijų vykdymu – atliekami darbai, susiję su Tarnybos viešųjų pirkimų atlikimu, dokumentų valdymu ir vykdomos Tarnybos valstybės tarnautojų kompetencijos tobulinimo bei personalo valdymo funkcijos. Be tiesioginių pareigų, susijusių su auditais, Savivaldybės kontrolierius dalyvavo Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyboje dirbo trys valstybės tarnautojai, atitinkantys pareigybėms keliamus reikalavimus. Auditų kokybė turi būti užtikrinama keliant valstybės tarnautojų kvalifikaciją, didinant profesionalumą. Tarnybos darbas organizuojamas taip, kad visos užduotys būtų įvykdytos laiku ir numatytomis apimtimis, atliktų auditų kokybė atitiktų Valstybinio audito reikalavimus. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų darbuotojams šiandien keliami ypač aukšti profesinės kvalifikacijos bei etikos reikalavimai. Dirbant šį sudėtingą darbą reikia nuolat gilinti žinias ir tobulinti įgūdžius, darbuotojai 2019 metais kėlė kvalifikaciją finansinio ir veiklos audito srityse, viešojo sektoriaus apskaitos standartų taikymo srityje, Darbo kodekso, Valstybės tarnybos įstatymo, Viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimo srityse. Darbuotojų mokymams ir kvalifikacijos tobulinimui 2019 metais panaudota 0,7 proc. bendro darbo užmokesčio fondo. Dalis organizuotų mokymų renginių buvo įgyvendinti be papildomų lėšų, kaip Savivaldybių kontrolierių asociacijos organizuoti seminarai - mokymai „Auditų dokumentavimo ir administravimo geroji praktika“.

III. AUDITŲ APIMTIS, REZULTATAI, POVEIKIS

Auditų ir patikrinimų apimtis	
2018 metais pradėti ir 2019 metais užbaigti auditai	
<i>Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas</i>	<p><i>Atliktos audito procedūros analizuojant konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius: 32 savivaldybės biudžetinės įstaigos, 1 savivaldybės išteklių fondas, 5 sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, 4 kontroliuojamos uždarosios akcinės bendrovės, 1 savivaldybės įmonė.</i></p> <p><i>Atliktos biudžeto lėšų ir turto naudojimo teisėtumo ir metinių finansinių ataskaitų rinkinių audito procedūros atrinktose įstaigose:</i></p> <p><i>Raseinių rajono savivaldybės administracija Raseinių r. Betygalos Maironio gimnazija Raseinių r. Girkalnio pagrindinė mokykla Raseinių socialinių paslaugų centras Raseinių r. Ariogalos darželis Raseinių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras Raseinių r. Ilgižių mokykla - daugiafunkcis centras Savivaldybės išdas</i></p>

Atlikti veiklos plane nenumatyti ribotos apimties auditai	2019 m. vasario mėn. baigtas 2018 m. gruodžio mėn. pradėtas viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo 2017 – 2018 metais Savivaldybės valdomose įmonėse auditas pagal Savivaldybės tarybos pavedimą; 2019 m. spalio mėn. baigtas UAB „Raseinių šilumos tinklai“ ūkinės – finansinės veiklos 2017-2019 m. auditas pagal Savivaldybės tarybos pavedimą; 2019 m. spalio mėn. baigtas Raseinių meno mokyklos 2018-2019 m. biudžeto lėšų ir turto valdymo auditas pagal Savivaldybės tarybos pavedimą.
Asmenų prašymų, pranešimų nagrinėjimas	
Asmens pranešimas dėl galimai neteisėtai panaudotų savivaldybės biudžeto ir paramos lėšų Raseinių meno mokykloje	2019 m. liepos mėn. baigtas tyrimas ir rezultatai pateikti asmeniui
Veiklos auditas	
Savivaldybės biudžeto lėšų, perduotų kitiems subjektams programoms vykdyti, naudojimo vertinimas	2019 m. gegužės mėn. baigtas 2018 metais pradėtas veiklos auditas Raseinių rajono savivaldybės administracijoje
2019 metais pradėti ir 2020 metais planuojami baigti auditai	
Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	Savivaldybės 2019 metų biudžeto ir turto bei konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito strategijos sudarymas: reikšmingų apskaitos sričių nustatymas, aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas, audito programų sudarymas, subjektų, kuriuose bus atliekamos audito procedūros, atranka. Atrinkti subjektai: Raseinių rajono savivaldybės administracija, Raseinių Šaltinio progimnazija, Raseinių rajono kultūros centras, Raseinių lopšelis – darželis „Saulutė“, Raseinių r. Nemakščių darželis, Savivaldybės išdas
Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo veiklos auditas	2019 m. spalio mėn. bendradarbiaujant su LR Valstybės kontrole pradėtas Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo veiklos auditas, numatoma audito pabaiga – 2020 m. balandžio mėn.

Vienas svarbiausių audito tikslų – spręsti Savivaldybės sisteminės problemas, padėti audituojamiems subjektams priimti tinkamus sprendimus dėl audito metu nustatytų neatitikimų ištaisymo, veiklos tobulinimo. Pagal mūsų pateiktas rekomendacijas audituoti subjektai numatė priemonės nustatytiems neatitikimams pašalinti. Nuolatinėmis ir kryptingomis priemonėmis siekiame, kad rekomendacijų įgyvendinimas būtų orientuotas į laukiamą rezultatą, o ne į procesą, renkame informaciją iš audituojamų subjektų, stebime auditų rekomendacijų poveikį. Ne visais atvejais galime stebėti greitą rekomendacijų įgyvendinimo rezultatą. Sisteminiams, esminiams pokyčiams audituotose srityse reikia laiko. Kai kuriais atvejais nepakanka vien Kontrolės ir audito tarnybos ir audituoto subjekto pastangų, todėl aktyviai bendraujame ir bendradarbiaujame sprendžiant rekomendacijų įgyvendinimo klausimus su atsakingais Savivaldybės darbuotojais. Apie pastebėtas klaidas ir pažeidimus auditų metu informuojame audituojamus subjektus, kad būtų galima kuo anksčiau ištaisyti padėtį, imtis priemonių, ateityje užkirsiančių kelią joms pasikartoti arba jų atsiradimo galimybės sumažinti.

IV. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Pagal ataskaitiniu laikotarpiu galiojusias Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas ir remdamasi atliktų auditų rezultatais, Taryba parengė ir Savivaldybės tarybos reglamente nustatyta tvarka Raseinių rajono savivaldybės tarybai pateikė šias išvadas:

- ✓ Dėl Raseinių rajono savivaldybės galimybės imti 1381,3 tūkst. Eur ilgalaikę banko paskolą;
- ✓ Dėl Raseinių rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo. Išvadoje pareiškėme nuomones:

Sąlyginė nuomonė¹ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	<p>Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, nes:</p> <p>a) Analizuojant konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte pateiktus duomenis apie finansavimo sumas (P12 priedas), nustatyta, kad priedo 4 eilutės 13-tame stulpelyje „Finansavimo sumų likutis iš kitų šaltinių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ parodyta 438,45 tūkst. Eur suma (ta pati suma parodyta ir Finansinės būklės ataskaitoje D.IV eilutėje), o 4.2 eilutės 13-ame stulpelyje „Finansavimo sumų likutis iš kitų šaltinių kitoms išlaidoms kompensuoti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ parodyta 452,62 tūkst. Eur suma su minuso ženklu.</p> <p>Dėl aukščiau minėtų dalykų, mes negalėjome patvirtinti, kad Savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis:</p> <ul style="list-style-type: none">- D IV. eilutės „Finansavimo sumos iš kitų šaltinių“ 438,45 tūkst. Eur likutis yra teisingas;- F III. eilutės „Sukauptas perviršis ir deficitas“ 35179,65 tūkst. Eur likutis yra teisingas.
Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	<p>Mūsų nuomone, Raseinių rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.</p>
Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo	<p>Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl lėšų ir turto naudojimo, nes:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Savivaldybės administracijoje ir kai kuriose kitose Savivaldybės įstaigose nesilaikyta nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojusio Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatų;b) Savivaldybės administracijos išlaidos tarnybiniais automobiliams išlaikyti, nuomotis arba nuomotis pagal veiklos nuomos sutartis 19,6 tūkst. Eur arba 0,98 proc. viršijo Savivaldybės tarybos nustatytą 5 proc. nuo asignavimų darbo užmokesčiui dydį;c) Savivaldybėje nėra įgyvendinta viena iš išimtinių savivaldybės tarybos kompetencijų - Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 39 punkto nuostata - biudžetinės įstaigos vardu gautos paramos skirstymo taisyklių nustatymas. Todėl egzistuoja rizika, kad įstaigos gali savaip interpretuoti, nusistatydamos įstaigoje gautos paramos lėšų skirstymo taisykles.

¹ Pagal Valstybinio audito reikalavimus, *besąlyginė nuomonė* pareiškama, kai auditoriai neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditorių nuomonę. *Sąlyginė nuomonė* pareiškama, kai auditoriai nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės. *Neigiama nuomonė* pareiškama, kai auditoriai nustato reikšmingų klaidų ir reikšmingų teisės aktų pažeidimų. Auditoriai atsisako pareikšti nuomonę, kai audito metu negali gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, taip pat tuo atveju, kai yra reikšmingų auditorių darbo apribojimų.

V. KITA TARNYBOS VEIKLA

Be tiesioginių pareigų ir funkcijų, susijusių su audito vykdymu ir jo priežiūra, Tarnybos darbuotojai dalyvavo Raseinių rajono savivaldybės mero potvarkiais sudarytų komisijų darbe, tiriant Savivaldybės įstaigų vadovaujančių darbuotojų galimus tarnybinius nusižengimus.

Savivaldybės kontrolierė dalyvavo rajono Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose, analizavo teikiamų Raseinių rajono savivaldybės tarybai tvirtinti sprendimų projektus, pagal savo kompetenciją leido įsakymus ir rengė kitus tvarkomuosius dokumentus. Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos nare, glaudžiai bendradarbiavo su kolegomis iš kitų savivaldybių, dalyvavo rengiamuose seminaruose, pasitarimuose, aiškinosi iškilusias audito vykdymo problemas ir kitus klausimus.
